

Kogemusnõustjate õppekava arendamine

Anneli Valdmann
Kogemusnõustajate Koda

www.kogemuskoda.ee

Kes on kogemusnõustaja?

Inimene kellel on

Isiklik
taastumise
või kriisist
väljumise
kogemus

Kogemus-
nõustaja
väljaõpe

Täiendada võib sotsiaalvaldkonna akadeemiline
haridus või muud nõustamise väljaõpped.

Õppekava areng

2014-2015 – esimese riikliku õppekava arendamine

Töögrupp kuulusid koolitajad-praktikud organisatsioonidest, kus kasutatai ja koolitati kogemusnõustajaid. Enne KN ametliku teenusena kinnitamist.

Õppekava töögrupi enamuse soovitusel oli õppekava, mis sisaldab min 80 akh koolitustunde + juhendatud praktika.

Kinnitati siiski õppekava, mille koolitustundide mahuks on 32 akh + praktika.

/Sotsiaalkaitseministri määrus nr 68, 21.12,2015/

2016-2018 – täiendatud õppekava arendamine

Töögrupp kuuluvad koolitajad-praktikud organisatsioonidest, kus kasutatakse ja koolitatakse kogemusnõustajaid. Eesmärgiks on luua ja kinnitada täiendatud õppekava. Jõuda tagasi algse mahu juurde – min 80 akh koolitust + juhendatud/superviseeritud praktika.

/Töögruppidesse kuulujad leiab esitluse lõpust/

Milleks täiendatud õppekava?

Hetkel kehtiv lihtne ja lühike õppekava on suunatud:

- teise spetsialisti kõrval töötavate KN-te koolitamiseks
- KN-tele, kes isesiesvalt töötamise puhul vajavad peale 1-2 töötundi supervisiooni
- KN-tele, kes teevad tööd 1-2-kordse praktilise konsultatsiooni vormis selleks et tagada klientide turvalisus ja töö kvaliteet

Selline KN töövorm:

- on kallis ja toob suure rahalise koormuse teenuse eest tasujale
- raskendab või välistab pikaajalise sotsiaalse ja emotsionaalse toe pakkumise teasandi selliselt, et see oleks kliendile ja nõustjale turvaline
- ei võimalda kasutada KN-t kriisitöös (eeldab põhjalikumat väljaõpet)

Valdav enamus õppijaid on huvitatud põhjalikust väljaõppest, et teha tööd iseseisvalt, teadlikult ja kõigil võimalikel KN teenuse tasanditel – sh kriisitöö ja pikaajaline psühhosotsiaalne toetamine.

Teenuse ostjad ja kasutajad (meditsiinasutused, rehabilitatsiooni- asutused jne) soovivad näha kvaliteedi garantiina põhjalikumat väljaõpet. Hetkel on KN, kui uue teenuse, usaldusväärse barjääriks Mh olemasoleva väljaõppe lühiduse tõttu. *(Allikas mh: rehabilitatsiooni- meeskondade küsitlus 2018)*

Kahtlused ja küsimused

Kas 80 akh koolitustunde muudab KN „psühholoogiks”?

Kas põhjalikum väljaõpe muudab KN kliendist kõrgemaks „kabinetispetsialistiks”?

Ei.

Kogemusnõustaja jääb alati võrdseks - „inimeseks pargipingilt”, sõltumata läbitud väljaõpete mahust.

Psühholoogiks õpitakse 5+ aastat sadade tundide mahus. 80 või 182 tundi ei võrdsusta KN õpet psühholoogiõppega. Psühholoog võib soovi korral olla ka Kogemusnõustaja kui ta on lisaks läbinud KN õppe või juhendatud KN praktika.
/See põhimõte on kehtiv teistes tunnustatud KN praktikaga maades/

Kas 80 akh keerulisi teemasid pole osadele õppijatele üle jõu käiv?

Vähenenud õpivõimega õppijatele luuakse eraldi õppekava. Standardõppekavas lähtutakse tavaõppija võimekusest, sest neid on valdav enamus.

Kas ma suudan selle eest tasuda? – suurem maht = kallim teenus

Ka täiendatud riikliku õppekavaga väljaõppe puhul (182 akh) jäävad kehtima kombineeritud rahastamise/tasumise võimalused:

riigihangetega koolitused (riikliku õppekava osa osalejale tasuta)

töötukassa koolituskaardiga koolitused (osalejale tasuta)

projektitoetustega koolitused (osalejal omaosalus)

KN teenust pakkuv organisatsioon tasub õppija eest (organisatsioonikulu)

osaleja ise tasub õppe eest (jääb ilmselt kehtima teemade puhul, mis ei kuulu riikliku tellimuse alla)

Mis muutub?

Olemasoleva õppekava teemad ja mahud:

- taastumiskogemuse analüüs (6,5 akh),
- esmased nõustamisoskused (13 akh),
- kriisinõustamise alused (6,5 akh),
- grupitöö alused (6,5 akh),
- juhendatud praktika (42 akh),
- iseseisev töö, lõputöö (42,5 akh)

Käesolev tundide maht võimaldab anda teemadest ainult kiire ja teoreetilise ülevaate. Praktiliseks tehnikate ja meetodite omandamiseks sellisel juhul aega ei ole.

Täiendatud õppekavas saab iga teema juurde lisatunde, et omandatavaid oskuseid praktiliselt harjutada – nt nõustamise, kriisitöö ja grupitöö tehnikad

Täiendavate teemadena lisanduvad:

- sissejuhatus kogemusnõustamisse sh baasteadmised rehabilitatsioonitööst e tastumistööst – 2,5 akh
- nõustaja eneseteadlikkus ja eneserefleksiooni (eneseanalüüsi) alused – 8 akh

Uued mahud:

Nõustamise alused, nõustamiseetika	5,5 akh
Isikliku taastumiskogemuse analüüs	8 akh
Esmased nõustamisoskused ja tehnikad	26 akh
Baasteadmised ja oskused kriisitöös	15 akh
<u>Baasteadmised ja oskused grupitöös</u>	<u>15 akh</u>

Praktika (klienditöö)	30 akh
Praktika juhendamised individuaalselt ja/või grupis	26 akh
Iseseisev töö (õppekirjandusega, taastumisloo kirjalik läbitöötamine, praktikapäevik)	38 akh
<u>Lõputöö</u>	<u>8 akh</u>

Kokku

182 akh

- **Koolituse lõpetamise ja tunnistuse väljastamise alused**
- Min 80% osalemine auditoorses ja kontaktundidega töös (koolituspäevad, praktika, praktika juhendamine)
- Kirjaliku või praktilise lõputöö õigeaegne esitamine ja koolitaja(te) positiivne hinnang sellele
- Positiivne hinnang koolitaja(te)lt ja praktikajuhendajalt/superviisorilt (juhendaja/superviisor esitavad hinnangu koolitusasutusele kirjalikult)

Koolitusele pääsemise soovituslikud eeldused – jälgib koolitusorganisatsioon

- Isikliku taastumisloo olemasolu ja valmidus seda KN töös kasutada
- Piisav taastumistase
- Positiivsed hoiakud taastumisprotsesside suhtes
- Psühhosotsiaalne küpsus
- Valmidus oma taastumislugu väljaõppeprotsessis läbi töötada
- Valmidus oma taastumislugu väljaõppeprotsessis õppimise vahendina kasutada
- Valmidus teha koostööd koolitajate, kaasõppijate, praktikajuhendajate ja superviisoritega
- Valmidus teha teenusepakkumisel koostööd võrgustikutöös
- Valmidus pakkuda teenust mh rehabilitatsioonimeeskondades
- Vähemalt kutseharidus

Kogemusnõustajate tunnustamise ja registrisse kandmise võimalused

- 1 Tavatingimustel tunnustamine – kogemusnõustamise õppe unnistuse alusel
- 2 Eritingimustel tunnustamine kui on pikaajaline (min 2 a enne aastat 2015) juhendatud/superviseeritud kogemusnõustaja töökogemus tunnustatud kogemusnõustamise teenust pakkuvas organisatsioonis – näiteks haiglad, vaimse tervise või puuetega inimeste organisatsioonid jmt.
- 3 Eritingimustel tunnustamine muudel alustel – nt läbitud psühhoterapeudi väljaõpe või muu pikaajaline nõustajaväljaõpe + praktiline töökogemus nõustajana või terapeudina. Lisanduvad täiendavad KN teemade läbimised ja superviseeritud kogemusnõustamise praktika.

Tunnustamise tingimused ja eritingimused on välja töötatud koostöös Sotsiaalkindlustusameti ja Astangu Kutserehabilitatsioonikeskusega

Lisainfo: www.kogemuskoda.ee/register/tunnustamise-protsess

Õppekava töögrupid

2014-2015 töögrupp

- vaegnägijate ühenduse
- Eesti psühhosotsiaalse Rehabilitatsiooni Ühingu (EPRÜ)
- Kogemuse Jõu
- Avituse

esindajad ja koolitajad

2016-2018 töögrupp

- Tartu Ülikooli
- Kogemuse jõu
- Avituse
- EPRÜ
- Põhja-Eesti Regionaalhaigla
- Astangu KRK

praktikud, kogemusnõustajate juhendajad ja koolitajad:

Naatan Haamer
Dagmar Narusson
Kadi Haamer
Anneli Valdmann
Külli Mäe
Katrín Grünberg
Katrín Randrüüt
Külle Kadarik

www.kogemuskoda.ee
Fb – Kogemusnõustajate Koda

Anneli Valdmann
kogemuskoda@gmail.com
56 696 105